

Tämä on rinnakkaistallenne.
Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat
saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Henner, A., Paalimäki-Paakki, K. & Rannisto, K. (18.11.2019). Rinta-
syövän varhaisen toteamisen kehittämistä yhteistyönä. *ePooki: asi-
antuntijablogi*.

<https://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019111838465>

Rintasyövän varhaisen toteamisen kehittämistä yhteistyönä

Henner Anja, Paalimäki-Paakki Karoliina, Rannisto Kirsi
Julkaistu 18.11.2019

Rintasyövän löytyminen varhaisvaiheessa parantaa hoitennustetta. Kaikkien terveysalan ammattilaisten tulisi osata ohjata asiakkaita oikean ammattilaisen luokse ja oikeisiin tutkimuksiin asiakkaan huomattua oireita tai muutoksia rinnassaan. Rintasyöpäpotilaan hoitoketjussa työskentelevät eivät välttämättä tiedä toistensa osaamisalueita tai tunne toisen työnkuvaa tai hoitoketjun prosessia. [1] [2] EBreast-hankkeessa tuotettu verkko-opiskelumateriaali suunnattiin moniammatilliselle terveydenhuollon ammattilaisten joukolla, joka kohtaa asiakkaan rintasyövän havaitsemisen eri vaiheissa. Materiaali lisää rintasyöpäpotilaan hoitopolkuun osallistuvien tietoisuutta rintasyöpäpotilaan hoitoon osallistuvien ammattilaisten rooleista ja samalla syventää tietoa hoitopolun eri osista.

KUVA 1. Kolmas kansainvälinen tapaaminen Oulun ammattikorkeakoulussa 30.–31.3.2017

Oulun yliopistollisen sairaalan (OYS) kuvantamisen toimialueella ja Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) radiografian ja sädehoidon tutkinto-ohjelmalla on jo pitkään ollut toimiva ja vuorovaikutteinen yhteistyö erilaisten kehittämisprojektien ja opinnäytetöiden parissa. Kehittämistarpeita ilmenee arjen työssä, joten opinnäytetöiden tulosten kautta saadaan näyttöä muutosten edistämistarpeelle käytännössä.

EBreast-hankkeessa tuotettu opiskelumateriaali haluttiin tehdä näyttöön perustuvaksi, joten tarvittiin kliinisessä työssä olevien, opiskelijoiden ja opettajien yhteistä tutkimukseen perustuvaa näkemystä. OYS kuvantamisen osallistuminen hankkeeseen tapahtui luontevasti ja koettiin mielekkääksi, koska sairaalaympäristö on tärkeä osa opiskelijan oppimispolkua. Kansainvälisen hanketyöskentelyn ohella Oulun partnerit muodostivat oman pienen paikallisen tiiminsä, joka koko hankkeen ajan yhdessä suunnitteli ja toteutti opiskelumateriaalia.

OYS:n kuvantamisen toimialueelta hankkeeseen osallistui ylihoitaja, useampi röntgenhoitaja ja mammografia-ammattilainen, radiologeja, patologian osastonhoitaja, tutkimuskoordinaattori, fyysikko, studiomestari sekä Oamkilta kaksi opettajaa ja lukuisa määrä opiskelijoita, jotka tuottivat opiskelumateriaaleja hankkeeseen osana opintojaan. OYS:n kuvantamisen toimialueen fyysikoiden ja rintaradiologien asiantuntijuus oli tärkeä lisä yhteistyöhön projektin aikana.

Videomateriaalin suunnittelu ja toteutus [mammografiatutkimuksen suorittamisesta erilaisille potilaille](#) toimii hyvänä esimerkkinä käytännön yhteistyöstä. Materiaalia tuotettaessa opiskelijat suunnittelivat yhdessä opettajan ja asiantuntijoina toimineiden mammografiahoitajien kanssa videon sisällön ja toteutuksen ja toteutusvaiheessa mammografiahoitajat esiintyivät esimerkiksi hoitajan roolissa videolla. Kuvantamisen yksikkö rekrytoi asiakkaat, joilta pyydettiin tietoinen suostumus hankkeeseen osallistumiseen. Se mahdollisti videon autenttisista asiakastilanteista.

Hankkeessa tuotettu materiaali on näyttöön perustuvaa. Sen vuoksi hankkeen aikana toteutettiin useita kansainvälisiä kysely- ja haastattelututkimuksia, joihin mammografiatutkimuksia toteuttavat röntgenhoitajat ja röntgenhoitajaopiskelijat sekä mammografiatutkimuksia opettavat opettajat osallistuivat. Projektissa englanninkielellä tehdyt kyselylomakkeet käännettiin suomenkielelle. Mammografia-ammattilaisen rooliin kuului muun muassa kyselylomakkeiden kielen modifiointi siten, että se vastaa Suomen käytäntöjä. Fokusryhmähaastatteluissa kielenä oli englanti. Niihin osallistui kuvantamisen toimialueelta mammografiahoitaja ja Oamkin opettaja ja opiskelija. Röntgenhoitajat ja röntgenhoitajaopiskelijat vertaisarvioivat muiden hankepartnereiden tuottamia opiskelumateriaaleja.

Hankkeen loppuvaiheessa Virossa järjestettyyn intensiiviviikkoon osallistui OYS:sta kaksi mammografiahoitajaa. Yhdessä muiden mammografiatutkimusten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa he arvioivat moniammatillisissa pienryhmissä hankkeen onnistumista ja materiaalien käytettävyyttä. Osallistuminen intensiiviviikkoon oli mahdollista myös etäyhteydellä, mutta silloin keskustelukontakti jäi kevyeksi.

Hankeyhteistyön hyödyt

OYS:in kuvantamisen toimialueelle tämä oli ensimmäinen Oamkin kanssa tehty kansainvälinen hanke. Sairaalan henkilökunnalle projekti on tuonut osaamista ESR-rahoitteisesta hanketyöskentelystä, lisännyt mahdollisuuksia verkostoitua kansainvälisesti ja antanut mahdollisuuden saada näkökulmaa osallistujamaiden erilaisiin käytäntöihin rintasyöpäpotilaan hoitoketjussa sekä moniammatilliseen koulutukseen eri maissa.

On palkitsevaa tehdä röntgenhoitajaopiskelijoiden kanssa projekteja, joista on oikeasti hyötyä käytännön työelämässä.

Hankkeessa tuotettua verkko-opiskelumateriaalia voidaan hyödyntää sairaalan henkilökunnan koulutuksessa, uusien röntgenhoitajien sekä harjoitteluun tulevien opiskelijoiden perehdyttämisessä ja harjoittelussa opitun syventämisessä. Ammattikorkeakouluissa digitaalista materiaalia voidaan hyödyntää monessa eri tutkinto-ohjelmassa.

Ylihoitajana voin viedä viestiä muihin yliopistosairaaloihin muun muassa kuvantamisen ja diagnostiikan osalta sekä kannustaa heitäkin käyttämään materiaalia.

OYS:in kuvantamisen toimialueen yhteistyö Oamkin radiografian ja sädehoidon tutkinto-ohjelman kanssa ja sen sujuvuus vaikuttavat kuvantamisen profiiliin positiivisesti luoden luottamusta ja avoimen ilmapiirin. Yhteistyön ylläpitäminen on myös viesti koulutuksen ja opiskelijoiden arvostuksesta. Tasavertainen toimiminen hankkeessa yhdessä kuvantamisen henkilökunnan kanssa on opiskelijalle ammatti-identiteetin kasvun kannalta arvokas kokemus. Opiskelijat tutustuivat projektin aikana henkilökuntaan ja henkilökunta opiskelijoihin – tuleviin työkavereihinsa. Hankkeen myötä yhteistyö on lisääntynyt ja muodostunut kumppanuudeksi. Sairaalan ja ammattikorkeakoulun sijainti toistensa välittömässä läheisyydessä mahdollistaa sujuvan yhteistyön.

Kliinisessä työssä oleville osallistuminen kansainvälisiin hankkeisiin on haastavaa työaikaresurssien puitteissa, koska varsinkin potilastyössä olevien tulee priorisoida perustyö ja muilla henkilöillä hankkeet ovat oman työn lisänä tehtävää työtä. Myös opettaja kohtaa samat aikatauluongelmat. Ammatillaisia on vaikea irrottaa varsinaisesta työstä vaikka hankkeessa olisi rahoitustakin työajan kompensointiin. Lisäksi hanketyöskentely vaatii osaamista, joka voi poiketa päätyön substanssiosaamisesta ja varsinkin alussa on paljon hanketyöhön liittyvää opeteltavaa.

[Hankkeessa tehty materiaali](#)

[Hankkeessa tehdyt julkaisut](#)

[EBreast-kuvagalleria](#)

Henner Anja, yliopettaja, Oulun ammattikorkeakoulu
Paalimäki-Paakki Karoliina, lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu
Rannisto Kirsi, tulosalueen ylihoitaja, OYS Sairaanhoidolliset palvelut

Lähteet

1. Elomaa-Krapu, M., Metsälä, E., Henner, A. 2018. Moniammatillisen yhteistyön merkitys rintasyövän diagnostisessa ketjussa – verkkomateriaali. Syöpä Sairaanhoidaja2, 24–25.
2. Strøm, B., Jorge, J.A.P., Meystre, N.R., Henner, A., Kukkes, T., Metsälä, E. & Reis, C.S. 2017. Challenges in mammography education and training today: The perspectives of radiography teachers/mentors and students in five European countries. Radiography (Lond) 24 (1), 41–46. <https://doi.org/10.1016/j.radi.2017.08.008>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+ Strategic partnerships -ohjelmasta rahoituksen saanut [Education and training in early detection of breast cancer for health care professionals \(EBreast\)](#) -hanke toteutui 1.9.2015–1.9.2018. Hanketta koordinoi Tartu Health Care College Virosta ja sen partnereita olivat muun muassa Oulun ammattikorkeakoulu, Säteilyturvakeskus ja Oulun yliopistollisen sairaalan Kuvantaminen. Projektissa tehdyistä tutkimuksista on raportoitu kansainvälisissä vertaisarvioituissa lehdissä.

[Open Access -oppimateriaali](#)

[OYS kuvantamisen toimialue](#)

[Oamk radiografian ja sädehoidon tutkinto-ohjelma](#)

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2019111838465>